

**GENEL LİSE SON SINIF VE SAĞLIK YÜKSEKOKULU'NDAKİ ERKEK
ÖĞRENCİLERİN HEMŞİRELİĞE BAKIŞI*****

Güllizar BOZKIR*

Nurcan TAŞCI*

Çimen ALTUNTAŞ*

Arzu ARSAK*

Ömür BALGI*

Emine KAYA*

Nuray GÜNGÖR*

Kutlay PEKMEZCİ*

Filiz İKTU*

Belgin KAVLU*

Sevim ÇELİK**

*Zonguldak Karaelmas Üniversitesi Zonguldak Sağlık Yüksekokulu 4. Sınıf Öğrencileri

** Yrd. Doç. Dr. Zonguldak Karaelmas Üniversitesi Zonguldak Sağlık Yüksekokulu
Öğretim Üyesi

İletişim Adresi:

Yrd. Doç. Dr. Sevim ÇELİK

ZKÜ. Zonguldak Sağlık Yüksekokulu

67100 Site/ZONGULDAK

Tel: 0 372 257 41 91-119

e-mail: sevimakcel@yahoo.com

*** 6. Ulusal Hemşirelik Öğrencileri Kongresi "Uluslar arası Katılımlı" , 26-29 Haziran
2007, İstanbul, poster bildiri olarak sunulmuştur

ÖZET

AMAÇ: Yeni Hemşirelik Kanunu Tasarısı'ndan hareketle, Zonguldak İl Merkezi'nde genel lise son sınıfta ve sağlık yüksekokulunda okuyan erkek öğrencilerin hemşireliğe bakış açılarını değerlendirmektir. **YÖNTEM:** Zonguldak İl Merkezi'nde genel liselerin sayısal bölümlerindeki son sınıf (76 kişi) ve sağlık yüksekokulunda sağlık memurluğu bölümündeki (105 kişi) erkek öğrenciler ile yapıldı. Veriler; sağlık memurları ve lise öğrencileri için hazırlanan iki anket formu ile toplandı. Katılım oranı sağlık memurluğunda %90.1, liselerde % 95 idi. Veriler sayı, yüzdelik, ortalama ve ki-kare testleri ile değerlendirildi. **BULGULAR:** Sağlık memurluğu öğrencilerinin %78.1'inin ailesinde hemşire olmadığı görüldü. %71.4'ünün okul öncesinde hemşirelik bölümü öğrencileri ile birlikte ders aldıklarını bilmedikleri, dersleri birlikte görmenin %86.7'sinde hemşirelik mesleği hakkındaki düşüncelerini değiştirmedeği belirlendi. Tekrar üniversiteye girme olanakları olsa büyük çoğunluğun (%70.5) hemşireliği tercih etmeyecekleri, %54.3'ünün mezuniyet sonrası hemşire olarak çalışmak istemedikleri, %72.9'unun yine sağlık memuru olarak anılmak istedikleri saptandı. Lise öğrencilerinin de tercih kılavuzunda hemşireliği işaretlemeyecekleri, puanı sadece bu bölümlere yeterli olsa bile % 22.4'ünün tercih edebileceği saptandı. **SONUÇ:** Erkeklerin hemşireliği kadın mesleği olarak gördükleri ve mesleğin içerisinde yer almada çekingen kaldıkları kanısındayız.

Anahtar Kelimeler: Erkek, hemşire, hemşirelik, meslek

The Viewpoint to Nursing of Male Students Attending Health College and Three-year student in the High School in Zonguldak Centre

ABSTRACT

AIM: With the new nursing bill, the viewpoint to nursing of male students attending Health College and three-year students in the high school is being assessed. **METHOD:** The research was carried out both on the students in science departments of general high school and a health official department student. Data were collected with two survey forms both of the school. The participation rate was 90.1% in health official department and 95%in with high school students. Data were examined with number, percentage, mean and chi-square tests. **RESULTS:** 71.4 % of them hadn't previously known that they had had courses with nursing students in preschool period and that 96.7 % hadn't changed their opinions about nursing. If they had had the chance, 70.5 % of them wouldn't have chosen the nursing. 54.9 % of them didn't want to work as nurses after graduation. About of 72.9 % of them would be called as health officials. High school students wouldn't choose the nursing, 22.4 % of them would choose it if they had that average point. **CONCLUSION:** We believe that male's consider nursing as a female stuff. They are reserved to take part in this profession.

Keywords: man, nurse, nursing, profession

GİRİŞ

Meslek seçimi, kişinin birçok meslek türleri arasından kendi kişiliğine, özelliklerine ve yeteneklerine en uygun olduğunu düşündüğü ve kendisine doyum sağlayacağına inandığı işe yönelmesidir. Günümüzde gelişen teknoloji ile birlikte her geçen gün meslek sayıları artmakta ve kişilerin kendilerine uygun mesleği seçmeleri de zorlaşmaktadır (Baykan, 1998).

Literatürde, gençlerin çoğunun ilköğretimi bitirdikten sonra meslek seçimini; bazen parasal, bazen ailevi ve bazen de puan yeterliliği gibi nedenlerden dolayı tesadüflere bıraktığı belirtilmektedir. Oysaki, öğrencilere nedeni ne olursa olsun, seçtikleri mesleğin daha sonra yaşamlarını tüm boyutlarıyla etkileyeceği anlatılmalı ve bu durumun farkına varmaları sağlanmalıdır (Baykan, 1998).

Kişinin, ailenin ve toplumun sağlığını ve esenliğini koruma, geliştirme ve hastalık durumunda iyileştirme amacına yönelik hizmetlerin planlanması, örgütlenmesi, uygulanması, değerlendirilmesinden sorumlu, bilim ve sanattan oluşan bir meslek olarak tanımlanan hemşirelik mesleği de, özünde insanı sevmeyi ve yardım etmeyi içerdiğinden, tesadüflere bırakılarak seçilemeyecek mesleklerden birisidir. Ancak, toplumdaki statüsü tam olarak kavranmadığından, kadın mesleği olarak algılandığından dolayı, lise öğrencileri arasında bu mesleği tercih etme sırasında ikilemler yaşanmaktadır (Stott, 2007; Erdem Demirhan ve Oğuz, 2001).

Hemşire, temel bir hemşirelik eğitim programını tamamlamış olan ve ülkesinde toplumun katkısını alarak hastalığın önlenmesi, hastanın bakımı ve sağlık düzeyinin yükseltilmesi için, hemşirelik alanında sorumluluk almaya yeterli ve yetkili kişi olarak tanımlanmaktadır. Bu bağlamda hemşirelik; profesyonelliğe ve kişilerarası ilişkilere dayanan dinamik bir süreç oluşuyla, gelişmiş ülkelerde her iki cinsiyet tarafından da uygulanabilmektedir (Demirer Ağca, 2001; Erdem Demirhan ve Oğuz, 2001).

Türkiye’de de bu amaçla ilk hemşirelik yüksekokulu olan Ege Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu, erkek öğrencileri öğrenimleri için kabul etmiş, 1963-1967 yılları arasında 14 erkek hemşire mezun etmiştir. 1999 yılına gelindiğinde, yüzden fazla erkek hemşire sağlık yüksekokullarına alınmıştır. Ancak, hemşirelik kanunundaki “Türk kadınlarından başka hiç kimse hemşirelik yapamaz” maddesi nedeniyle, Yükseköğretim Kurulu (YÖK) 2003 yılında, bu yasadaki kaynaklanan sıkıntılar nedeniyle, erkek öğrencilerin üniversitelerde hemşirelik bölümlerine alımlarını durdurmuştur (www.turkhemsirelerderneği.org.tr, 2007).

Sağlık memurluğunun durumuna bakıldığında, Osmanlı İmparatorluğu'nda gerekse Cumhuriyet Dönemi'nin başlangıcında sağlık personeli sayısının az olması ve hekimlerin Anadolu'ya hizmet götürememesi nedeniyle sağlık memuru grubunun varlığını gerekli kılmıştır. Ancak bu dönemlerde, sağlık memurlarına verilen unvanlar tam olarak adlandırılmamış ve sürekli değişikliğe uğrayarak küçük cerrahlar, aşı memurları ve küçük sağlık memurları gibi unvanlar almışlardır (Şenses ve ark., 2001; Görgülü ve Ulusoy, 1995).

Günümüzde sağlık memurları da cinsiyet ayırımı gözetilmeksizin, 1997 yıl 2547 sayılı kanunun 2880 sayılı değişik 7/d-2 maddesine göre hemşirelik gibi 1997 yılından itibaren üniversite düzeyinde eğitim görmekte ve hemşirelik bölümü öğrencileri ile aynı dersleri almaktadırlar (Demirer Ağca, 2001).

Bu durum, sağlık memurlarının hemşirelik mesleğine benzer rol ve işlevlere sahip olacakları ve gelecekte sağlık yüksekokulu sağlık memurluğu bölümü mezunları ile hemşirelik bölümü mezunları arasında rol ve işlev karmaşasına, çatışmasına neden olacağını düşündürmektedir (Demirer Ağca, 2001).

Türk Hemşireler Derneği, hemşirelik mesleğine hakettiği yeri kazandırmak, yanısıra bu karmaşaya son vermek amacıyla içeriğinde sağlık memurluğu ve hemşirelik bölümlerinin birleştirilmesini ve sağlık memurluğu bölümünden mezun olanların da hemşire ünvanı alarak hemşirelerin kazandığı tüm haklara sahip olmasını sağlayacak maddeye yer verdiği, Yeni Hemşirelik Kanun Teklifi sunmuşlardır (www.turkhemşirelerderneği.org.tr, 2007). Bu kanun teklifi Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde kabul edilip, 02.05.2007 tarihli Resmi Gazetede yayınlanarak yürürlüğe girmiştir .

Araştırma, bu Yeni Hemşirelik Kanunu'ndan hareketle, Zonguldak İl Merkezi'nde genel lise son sınıfta ve sağlık yüksekokulunda okuyan erkek öğrencilerin hemşireliğe bakış açılarını değerlendirmektir.

GEREÇ VE YÖNTEM

Araştırmanın amacı

Bu araştırma, Zonguldak İl Merkezinde genel lise son sınıf fen-matematik öğrencilerine ve Zonguldak Karaelmas Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu(ZKÜSYO) Sağlık Memurluğu bölümünde okuyan erkek öğrencilerinin hemşirelik mesleğine bakış açılarını değerlendirmek amacıyla tanımlayıcı ve kesitsel nitelikte yapıldı.

Araştırmanın evreni ve örnekleme

Araştırma, 2006-2007 eğitim öğretim döneminde; ZKÜSYO Sağlık Memurluğu bölümünün 1.,2.,3. ve 4. sınıf erkek öğrencileriyle Zonguldak İl Milli Eğitim Merkez Müdürlüğü'ne bağlı tüm genel lise (6 adet) fen-matematik bölümünün son sınıflarında öğrenim gören erkek öğrenciler ile gerçekleştirildi. Önceki hemşirelik öğrencilerine ilişkin yapılan çalışmalarda (Gümrall ve Coşar, 2006; Kaya ve ark, 2006; Tutuk ve ark.,2002) çeşitli üniversitelerin hemşirelik bölümlerinde okuyan öğrencilerin mezun oldukları okulların %80-95 oranında genel lise mezunu oldukları belirlendiğinden ve hemşirelik ve sağlık yüksekokullarına girdikleri puan türü Sayısal olması nedeniyle bu lisenin fen ve matematik bölümlerinde okuyan öğrenciler örneklem kapsamına alındı.

Çalışmaya katılmayı kabul ederek anket formlarını dolduran örneklem kapsamına alındı. Araştırma sırasında, ZKÜSYO Sağlık Memurluğu bölümü 1.,2.,3. ve 4. sınıf toplam 116 erkek öğrenciden 105 kişiye, Zonguldak İl Milli Eğitim Merkez Müdürlüğü'ne bağlı 6 lisenin son sınıfta öğrenim gören 80 erkek öğrenciden 76'sına ulaşıldı. 4 öğrenci çalışmaya katılmayı kabul etmedi. Araştırmaya katılım oranı Sağlık Memurluğu öğrencilerinde %90.5, liselerde ise %95 idi.

Verilerin toplanması

Veriler, araştırmacılar tarafından literatür bilgisinden yararlanılarak oluşturulan bireysel özellikleri ve hemşirelik mesleğine bakış açılarını sorgulayan soruların yer aldığı ve öğrencilerin kendileri tarafından doldurdıkları anket formları aracılığı ile toplandı. ZKÜSYO Sağlık Memurluğu öğrencileriyle Zonguldak İl Merkez Müdürlüğü'ne bağlı genel lise son sınıfta öğrenim gören öğrencilere ilişkin veriler 2 ayrı anket formu ile elde edildi. Genel Lise son sınıf öğrencilerine demografik özelliklerini, gelecekte hemşirelik mesleğini tercih etme durumlarını, hemşirelik mesleği hakkındaki genel düşünceleri ile hemşirelerin görevlerini belirtmeleri istenilen 10 soru yöneltildi. Sağlık Memurluğu öğrencilerinin anket formunda ise demografik özellikleri, mesleklerini tercih sırası, mesleklerini seçme nedenlerini sorgulayan ve yanı sıra hemşirelik hakkındaki genel düşünceleri ile hemşireliğin görev tanımlarını yapmaları istenilen 19 soruya yer verildi.

Anket sorularını cevaplamadan önce öğrencilere araştırmanın amacı, anket soruları, soruları yanıtlayanların isimlerinin gizli kalacağı hakkında güvence verilerek onayları alındı.

Verilerin değerlendirilmesi

Araştırmada elde edilen veriler SPSS 10.0 for Windows paket programına aktarıldı. Öğrencilerin demografik özellikleri ile hemşirelik mesleğini seçme hakkındaki düşünceleri

sayı ve yüzdeler testi ile değerlendirildi. Sağlık Memurluğu ile lise öğrencilerinin hemşirelik hakkındaki düşünceleri arasındaki farklılığı değerlendirmede ki-kare testinden yararlanıldı. Anlamlılık %95 güven aralığında, $p < 0.05$ düzeyinde değerlendirildi.

BULGULAR

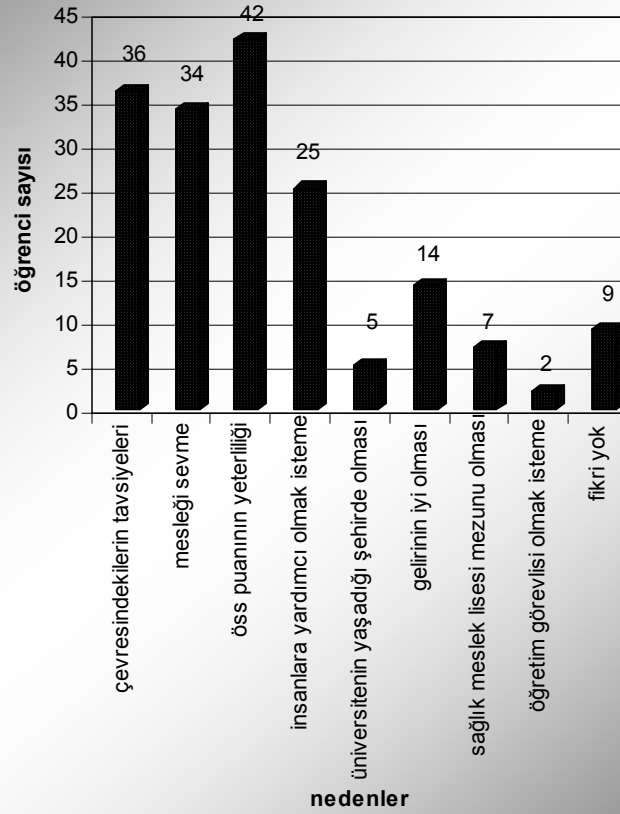
Tablo 1. Sağlık Memurluğu Öğrencilerinin Demografik Özellikleri

Demografik Özellikler	n	%
<u>Yaş</u> 21.5±1.85		
20 ve altı	30	28.6
21 ve 24 yaş	70	66.7
25 yaş ve üzeri	5	4.7
<u>Medeni durum</u>		
Evli	1	1.0
Bekar	102	97.1
Birlikte yaşıyor	2	1.9
<u>Gelir durumu</u>		
0-400 YTL	52	49.5
401-800 YTL	25	23.8
801-1200 YTL	21	20.0
1201 YTL ve üzeri	7	6.7
<u>Sınıfı</u>		
1.sınıf	38	36.2
2.sınıf	20	19.0
3.sınıf	22	21.0
4.sınıf	25	23.8
<u>Mezuniyet durumu</u>		
Genel Lise	64	61.0
Anadolu lisesi	11	10.4
Süper lise	16	15.2
Sağlık meslek lisesi	7	6.7
Diğer	7	6.7
<u>Tercih sırası</u> 11.7± 17.79		
1-5	31	29.5
6-10	20	19.0
11-15	13	12.4
16-20	22	21.0
21-24	19	18.1

Sağlık memurluğu öğrencilerinin %66.7 21-24 yaş grubunda, %97.1'inin bekar, yarısının ailesinin 0-400 YTL arasında gelire sahip olduğu, %36.2'sinin 1.sınıf, %61.0'nin genel lise mezunu olup, okuduğu bölümü %29.5'inin 1-5 arasında tercih ettikleri belirlendi (Tablo 1).

Sağlık Memurluğu öğrencilerine mesleklerini seçme bilinçlerine yönelik sorular sorulduğunda, %55.2'sinin sağlık memurluğu mesleği hakkında daha önceden bilgiye sahip oldukları, % 41.9'unun kendi isteği ile tercih ettikleri görüldü.

Grafik 1. Sağlık Memurluğu Öğrencilerinin Mesleğini Seçme Nedenleri

* Birden fazla yanıt verilmiştir

** Yüzdeler N sayısına göre alınmıştır.

Öğrencilerin Sağlık Memurluğu Bölümü'nde okumak isteme nedenleri incelendiğinde; öncelikle %46.6'sının iş olanakları, %40.0'mın ÖSS puanı yeterliliği ve %34.2'sinin çevresindekilerin mesleği önermesi üzerine seçtikleri görüldü (Grafik 1).

Tablo 2. Sağlık Memurluğu Öğrencilerinin Hemşirelik Mesleğini Tercih Etmeyi İsteme Durumları

	n	%
<u>Ailede hemşire varlığı</u>		
Evet	23	21.9
Hayır	82	78.1
<u>Her iki bölümle ortak ders alma bilgisi</u>		
Evet	30	28.6
Hayır	75	71.4
<u>Ortak ders almanın mesleğe bakışı değiştirme durumu</u> <i>(n=30)</i>		
Evet	4	13.3
Hayır	26	86.7
<u>Mesleğe bakışı değiştirme (n=4)</u>		
Olumlu	4	100.0
Olumsuz	0	0.0
<u>Tercih formunda hemşireliği işaretleme durumu</u>		
Evet	31	29.5
Hayır	74	70.5
<u>Mezuniyet sonrası hemşire adı altında çalışma isteği</u>		
Evet	48	45.7
Hayır	57	54.3

Sağlık Memurluğu Bölümü öğrencilerinin hemşirelik hakkındaki düşünceleri araştırıldığında; %78.1'inin ailesinde hemşirelik mesleğine sahip bir üyenin olmadığı, öğrenim görmeye başlamadan önce %71.4'ünün Hemşirelik Bölümü öğrencileri ile birlikte ders aldıklarını bilmedikleri gözlemlendi. Dersleri birlikte almanın öğrencilerinin %86.7'sinde hemşirelik mesleği hakkında fikir değişikliği oluşturmadığı ve tekrar üniversiteye girme olanakları olsa büyük çoğunluğunun (%70.5) hemşirelik mesleğini tercih etmeyecekleri, %54.3'ünün mezuniyet sonrası hemşire ünvanı adı altında çalışmak istemedikleri (Tablo 2), mezuniyet sonrası yine sağlık memuru olarak adlandırılmak (% 72.9) istedikleri belirlendi.

Hemşirelik mesleğini tercih edebileceklerini belirten sağlık memurluğu öğrencileri, bunun nedenleri olarak, %41.9'u (n=13) insanlara yardım etmeyi ve mesleği sevmek, %22.6' sı(n=7) iş olanaklarının varlığı olarak göstermişlerdir.

Tablo 3. Genel Lise Öğrencilerinin Demografik Özellikleri

Demografik Özellikler	n	%
<u>Yaş</u> 17±0.3		
16 yaş	5	6.6
17 yaş	66	86.8
18 yaş	5	6.6
<u>Medeni durum</u>		
Evli	0	0.0
Bekar	76	100.0
Birlikte yaşıyor	0	0.0
<u>Gelir durumu</u>		
0-400 YTL	2	2.6
401-800 YTL	15	19.7
801-1200 YTL	41	53.9
1201 YTL ve üzeri	18	23.7

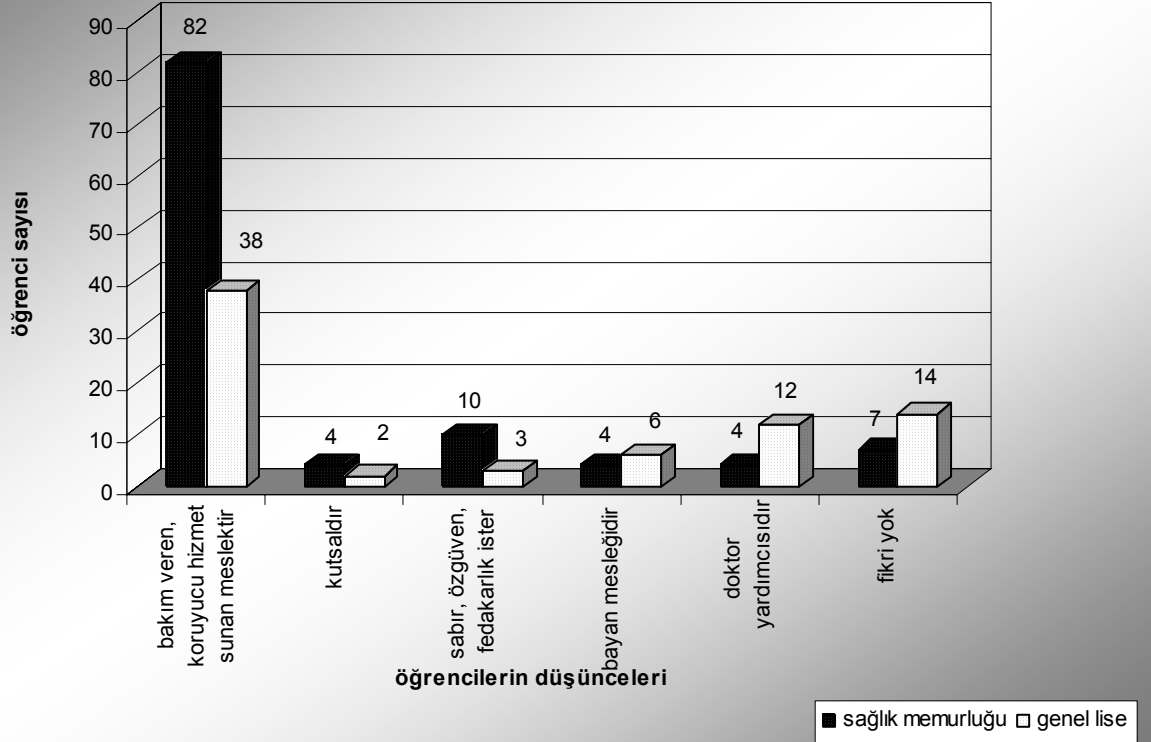
Genel lise öğrencilerinin %86.8'inin 17 yaşında ve tamamının bekar olduğu, %53.9'unun ailesinin gelir düzeyinin 801-1200YTL arasında değiştiği belirlendi (Tablo 3).

Tablo 4. Genel Lise Öğrencilerinin Hemşirelik Mesleğini Tercih Etme Hakkındaki Düşünceleri

	n	%
<u>Ailede hemşire varlığı</u>		
Evet	7	9.2
Hayır	69	90.8
<u>ÖSYS tercih formunda hemşireliği seçme durumu</u>		
Evet	7	9.2
Hayır	69	90.8
<u>Puanı sadece hemşirelik ve sağlık memurluğu bölümüne eşit olduğunda iki mesleği seçme durumu</u>		
Hemşire	17	22.4
Sağlık Memuru	39	51.3
Hiçbiri	20	26.3

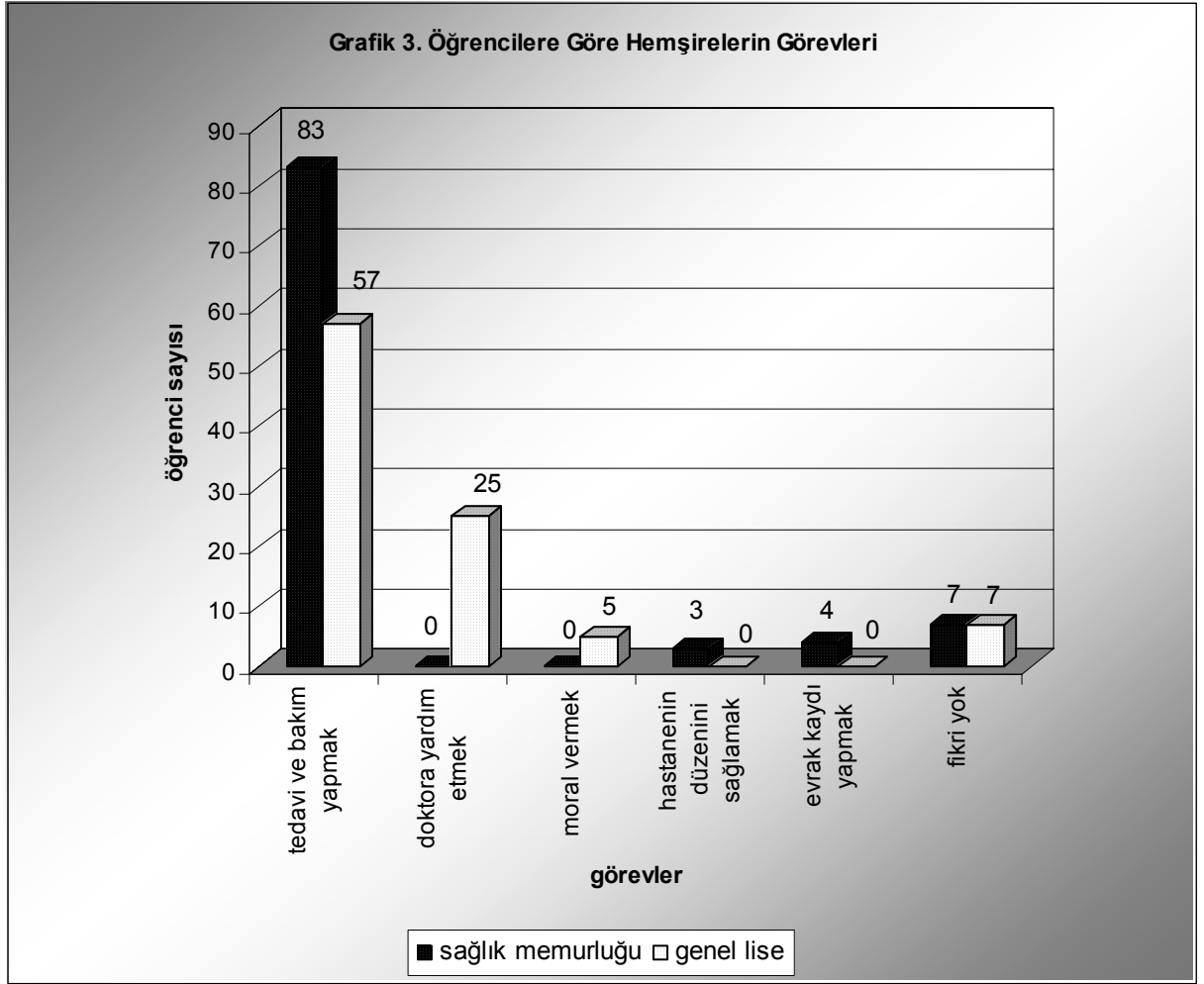
Tamamının üniversiteyi okumak istediği lise öğrencilerinin %90.8'inin ailesinde hemşirelik mesleğine sahip üye olmadığı, %90.8'inin üniversite tercih formunda hemşirelik bölümünü tercih etmek istemediklerini bildirdikleri, puanları sadece bu bölümlere yeterli olsa bile %22.4'ünün hemşireliği tercih edebileceklerini ifade ettikleri görüldü (Tablo 4).

Grafik 2. Öğrencilerin Hemşirelik Mesleği Hakkındaki Düşünceleri

* Birden fazla yanıt verilmiştir ** Yüzdeler N sayısına göre alınmıştır

Her iki grup öğrencilerin büyük çoğunluğunda hemşirelik mesleğinin insanlara bakım verme, koruyucu hizmet sunma, yardım etme anlamına geldiği belirlendi. Yanı sıra, sağlık memurluğu öğrencileri hemşireliği sabır, özgüven ve fedakarlık isteyen zor bir meslek (%9.5) ve hastanedeki eğitimli köleler (%1.9) olarak nitelendirirken, lise öğrencilerinin doktor yardımcısı (%15.8) ve can yakan kişi (%10.5) olarak gördükleri gözlemlendi. Hemşireliğin bayan mesleği olduğunu düşünme, lise öğrencilerinde istatistiksel olarak anlamlılık gösterecek şekilde fazlaydı ($p < 0.01$) (Grafik 2).

* Birden fazla yanıt verilmiştir

** Yüzdeler N sayısına göre alınmıştır

Grafik 3 incelendiğinde, her iki grup öğrencilerin üçte ikisinin hemşirelerin görevini tedavi ve bakım yapmak olarak tanımladıkları belirlendi. Sağlık memurluğu öğrencileri ayrıca hemşirelerin görevlerini evrak kaydı yapma (%3.8) ve hastane düzenini sağlama olarak belirtirken lise öğrencilerinin büyük çoğunluğu doktora yardım etmeyi (%32.9) hemşireliğin görev tanımı olarak ifade etmişlerdir.

TARTIŞMA

Bu çalışma, genel lisede okuyan erkek öğrencilerin hemşirelik mesleği hakkında yeterli bilgiye sahip olmadıklarını, mesleği tercih etmek istemedikleri ya da en son sırada tercih edebileceklerini göstermektedir.

Aynı zamanda bu çalışma, ZKÜSYO Sağlık Memurluğu Öğrencilerinin Hemşirelik Bölümü ile aynı dersleri almalarına ve yeterli bilgiye sahip olmalarına karşın mezuniyet sonrası hemşirelik adı altında çalışmak istemediklerini (%54.3) ve sağlık memuru olarak anılmak istedikleri (%72.9) ortaya çıkarmıştır.

Genel lise öğrencilerinin hemşirelik hakkındaki düşüncelerine bakıldığında öğrencilerin çoğunluğun ailesinde hemşire bulunmadığı ve tamamının üniversitede okumak istemelerine karşın büyük çoğunluğunun hemşireliği seçmeyeceği (%90.8), yine iki meslekten birini seçmek zorunda kalsalar sağlık memurluğunu (%51.3) tercih etme eğiliminde oldukları saptandı.

Tercih etmek istememe nedenleri, hemşirelikte daha çok bayanların çalıştığını düşünmelerine ve hemşirelik mesleği hakkında yeterli bilgiye sahip olmadıklarına bağlanabilir. Görsel medya ve basın yayın organlarında mesleği tanıtıcı çalışmaların yer almaması ya da bu yayın organlarında hemşireliği kadın cinsiyetiyle bağdaştırıcı programların ve dizi/filmlerin yapılması, öğrencilerin yönelimlerinin bir kaynağı olması olasılığı da söz konusudur.

Meadus ve Twomey (2007) tarafından yapılan bir çalışma da, erkeklerin hemşirelik mesleğini seçmedeki engeller olarak kadın odaklı bir meslek olması ve medyada rol model olarak erkeklerin eksikliği gösterilmiştir. Lou ve arkadaşları (2007) tarafından yapılan bir başka çalışmada da, erkek hemşirelerin yaşadığı streslerin en önemli nedeni bu mesleğin toplum tarafından kadın mesleği olarak algılanması olarak vurgulanmaktadır. Şenses ve arkadaşlarının (2001) “Dünyada ve Türkiye’de Hasta Bakımında Erkeklerin Yeri” adlı makalesinde Eriş ve arkadaşlarının bizim bulgularımıza paralel olarak sağlık memurlarının hemşireliği kadına yakıştırıldığını ifade ettikleri görülmüştür.

Genel lisede okuyan öğrencilerin büyük çoğunluğunun hemşirelik hakkındaki düşünceleri olumlu olmakla birlikte hemşire olarak çalışmak istemediklerini bildirdikleri de görülmüştür. Barkley ve Kohler (1992), lise öğrencileriyle yaptıkları çalışmalarında, öğrencilerin hemşirelik hakkında olumlu düşündüklerini ancak, mesleğe girmek istemediklerini belirtmiştir. Bu çalışma verisi, bulgularımızla benzerlik göstermektedir.

Bunun yanı sıra genel lise öğrencileri arasında hemşirelik hakkında fikirlerinin olmadıklarını ifade edenlerin varlığı belirlenmiştir. Bu sonuç, hemşirelik mesleğini tanıtmada izleyeceğimiz yöntemleri belirlemede önemli ve anlamlı bulgu olarak yorumlanabilmektedir. Benzer şekilde sağlık memurluğu öğrencilerinin meslek hakkında hemşire öğrenciler ile birlikte eğitim almalarına karşın fikirlerinin olmadığını belirtmeleri, bizim için tanıtım aşamasında hala yetersiz kaldığımızı ve iyi bir rol model olmadığını göstermektedir.

Yine sağlık memurluğu bölümü öğrencilerinin hemşirelik mesleğini doktor yardımcısı ve bayan mesleği olarak düşünmeleri olumsuz bir sonuç olarak

düşünülmektedir. Bu durumda geleneksel anlamda kadın mesleği olarak bilinen hemşirelikte bulunmalarının kendilerini rahatsız ettiğini ortaya çıkarmıştır.

Sağlık Memurluğu öğrencilerinin hemşireliği hastanedeki eğitimli köleler(%1.9) olarak adlandırmaları da oldukça şaşırtıcı bulgulardan birisidir. Bu veri de, sağlık memurluğu öğrencilerine mesleği sevdirmeye, mesleğe motive etme çalışmalarının hızlandırılması gerektiğini düşündürmektedir.

Hemşireliğin tarihi, kadının şifa verici rolüyle başlamaktadır. Hemşire önceleri moral veren, tedavi etmede yardımcı olan, hastaların ruhsal ve dinsel inançlarına da destek olan kişiler olarak görülmekteydi (Görgülü ve Ulusoy, 1995). Günümüzde ise hemşirelikte, tedavi edici ve bakım veren, koruyucu ve sağlığı geliştirici hizmetlerde rol alan, akademik anlamda kapsamlı hemşirelik bakımı verecek bilgi, beceri ve tutum sahibi olacak hemşireler yetiştirmek için kilometrelerce yol kat edilmiştir (Erdem Demirhan ve Oğuz, 2001). Hemşirelik mesleği bu kadar yol almaktayken Sağlık Memurluğu öğrencilerinin öncelikle %79'unun mesleği tedavi ve bakım yapmak ve diğer dar kapsamlı görevleri olan kişiler olarak adlandırmaları ya da bu konuda fikir sahibi olmamaları üzüntü verici ve üzerinde önemle durulması gereken bir noktadır.

SONUÇ

Sağlık memurluğu ve genel lise son sınıf erkek öğrencilerin hemşirelik mesleğine bakış açılarını değerlendirmek amacı ile yapılan araştırmada;

- Öğrencilerin hemşirelik mesleğini insanlara bakım verme, yardım etme olarak tanımladıkları ancak, lise son sınıf öğrencilerinin genel olarak hemşirelik mesleğini bayan mesleği olarak nitelendirdikleri,
- Hemşirelik bölümünde okumak istemedikleri, sağlık memurluğu öğrencilerinin de bu sonucu doğrular nitelikte mezuniyet sonrası sağlık memurluğu adı altında anılmak istedikleri sonucuna varılmıştır.

ÖNERİLER

Çalışmadan elde edilen veriler doğrultusunda;

- Liselere hemşirelik mesleği tanıtıcı eğitimler verilmesi, hemşirelik mesleğinin rol ve işlevlerinin açıklanması,
- Okulların rehberlik servislerinde çalışmak üzere hemşirelerin görevlendirilmesi, mesleki yönelim çalışmalarına katılması,

- Sağlık memurlarına yeni Hemşirelik Yasası'nın içeriği hakkında bilgi verilmesi ve yasaya göre sahip oldukları hakların açıklanması,
- Medyada hemşirelik mesleğini yanlış yansıtan rollere yer verilmemesi (dizi_reklam vb.)
- Medyada hemşirelik mesleğinin gerçek görev ve tanımını içeren tanıtıcı filmlere yer verilmesi,
- Hemşirelik dernekleri, kuruluşlarının medyayla işbirliği içerisine girerek hemşirelik mesleğinde cinsiyet ayrımı olmadığını anlatan programlar yapılması,
- Hemşirelik ile ilgili sürekli eğitimlere, kongre ve sempozyumlara yurtdışında çalışan erkek hemşirelerin davet edilerek rol modeli olmalarının sağlanması,
- ERASMUS gibi öğrenci değişim programlarıyla ülkemizdeki erkek öğrencilerin yurtdışına gönderilmesi, orada erkek hemşire öğrencilerin ülkemize gelerek bilgi ve kültür paylaşımlarının artırılması yönünde çalışmaların yapılması önerilebilir.

KAYNAKLAR

- Barkley, T.W. ve Jr, Kohler, P.A. (1992). "Is nursing's image a deterrent to recruiting men into the profession? Male high school students respond." *Nurs Forum*, 27(2):9-14
- Baykan, Ö. (1998). "Lise öğrencilerinin mesleki yönelimleri ve kaygı düzeyleri arasındaki ilişki". Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi, Kocaeli.
- Demirer Ağca, A. (2001). "Sağlık Yüksekokulları Hemşirelik, Ebelik ve Sağlık Memurluğu Bölümü Öğrencilerini Hemşirelik Rol ve İşlevlerine İlişkin Düşünceleri". İstanbul Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Hemşirelik Öğretimi Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, İstanbul.
- Erdem Demirhan, A. ve Oğuz, Y. (2001). "Klinik Etik, Klinik Uygulamalarda Etik Sorunlar". Nobel Tıp Kitabevi, İstanbul.
- Görgülü, R.S. ve Ulusoy, M.F. (1995). "Hemşirelik Esasları Temel Kuram Kavram İlke ve Yöntemler". Cilt:1 Ankara.
- Gümral N, Coşar F. (2006). "Ebelik ve hemşirelik son sınıf öğrencilerinin okul- hastane işbirliği ile ilgili görüşlerinin değerlendirilmesi". *SDÜ Tıp Fakültesi Dergisi*, 513(3): 21-23.
- Kaya N, Aştı T, Acaroğlu R, Kaya H. Şendir M.(2006). "Hemşire öğrencilerin sosyotropik-otonomik kişilik özellikleri ve ilişkili faktörlerin incelenmesi". *CÜ. Hemşirelik Yüksekokulu Dergisi*, 10(3):1-11.
- Lou, J.H.; Yu, H.Y.; Hsu, H.Y. ve Dai, H.D. (2007). "A study of role stress, organizational commitment and intention to quit among male nurses in southern Taiwan". *J Nurs Res*, 15(1):43-53.
- Meadus, R.J. ve Twomey, J.C. (2007). "Men in nursing: making the right choice". *Can Nurse*, 103(2):13-6.
- Stott, A. (2007). "Exploring factors affecting attrition of male students from an undergraduate nursing course: A qualitative study". *Nurse Education Today*, 27(4): 325-332
- Şenses, M.; Neriman, E.; Ağırbaş, K.; Ökten, Ş.; Yıldızoğlu, İ. ve Kılınç, A.D. (2001). "Dünyada ve Türkiye'de hasta bakımında erkeklerin yeri". *Hemşirelik Forumu Dergisi*, 4(2-3): 62-64.
- Tutuk A, Al D, Doğan S. (2002). Hemşirelik öğrencilerinin iletişim becerisi ve empati düzeylerinin belirlenmesi. *CÜ. Hemşirelik Yüksekokulu Dergisi*, 6(2): 36-41.

www.turkhemşirelerderneği.org.tr 25.04.2007 tarihli Hemşirelik Yasası. (Erişim tarihi:30.04.2007)

www.turkhemşirelerderneği.org.tr. 1954 Hemşirelik Yasası. (Erişim tarihi:13.03.2007)